

Zuchtend je werk doení

Een dokter heeft een mooi beroep. Het lijkt mij een geweldige ervaring om als ziekenhuisarts ten afscheid de hand te mogen drukken van een genezen verklaard patiënt die twee maanden tevoren doodziek werd binnengereden. Een dokter heeft vaak ook een afschuwelijk beroep. Wat zal er in een chirurg omgaan wanneer hij tijdens een uren durende operatie zijn patiënt onder zijn handen voelt sterven? Menigeen zal in zo'n situatie gevloekt hebben.

Vloek

Van oudsher heeft de christelijke kerk gezegd dat er na de zondeval een vloek op het dagelijks werk ligt. Hoe ouderwets dat veel moderne mensen in de oren moge klinken en kenmerkend voor de zwartgalligheid van het christelijk geloof, die vloekende chirurg bewijst de waarheid van die uitspraak? Wie heeft nooit iets van de bitterheid geproefd die tenminste de bijsmaak van het dagelijks werk is? Werk dat je bij de vingers afbreekt. Maandenlange vergeefse moeite. Onmacht om een goed plan ten uitvoer te brengen. Werken is geen vloek. Vraag het aan de vele werklozen die graag zouden willen werken! Maar over het dagelijks werk ligt wel de grauwsluijer van de zonde. In je vloeken herken je de vloek. Geldt dit alleen voor het dagelijks werk in de wereld? Wie echt actief is in de gemeente weet beter. Om een onschuldig voorbeeld te geven: als voorganger schiep ik er een behagen in om de rommel in de schuur op te ruimen. Dan deed ik tenminste iets waarvan ik het resultaat zag!

Zinloosheid

De schrijver van het boek Prediker had een fijne neus voor de onderkant van het leven. Hij liet zich niet voor de gek houden. Als het over het dagelijks werk gaat plegen mensen zichzelf en elkaar voortdurend voor de gek te houden. Het is soms een ongeschreven code. Kinderen klagen waarom vader zelfs op avonds en in de weekends geen tijd voor hen heeft, maar altijd moet werken. Moeder antwoordt: "Dat doet vader allemaal voor ons!" (of voor een goed doel, of voor de gemeente). Als het over het dagelijks werk gaat houden mensen elkaar waarschijnlijk nergens zo goed en feestelijk georganiseerd voor de gek als op jubilea en afscheidsrecepties. Ongelofelijk wat een zinvolle en geslaagde arbeid er dan aan het licht wordt gebracht! Prediker liet zich niet voor de gek houden. Hij durfde serieus te kijken naar de onderkant van veel gewichtig en belangrijk werk. "Ook zag ik, dat al het zwoegen, alsook alle bekwaamheid in het werk, louter naijver is van de een op de ander; ook dit is ijdelheid en najagen van wind" (Pred. 4:4).

Het is een zegen van Gods Woord, dat het ons aanmoedigt af en toe heel kritisch te kijken naar ons dagelijks werk. En naar onszelf daarin. Je moet de zinloosheid en dubbelzinnigheid er van willen zien. Alleen dan kun je verder werken zonder in een kramp terecht te komen. De vloek die over het dagelijks werk ligt is meer dan straf. De moeite en kennelijke zinloosheid van veel werk en de teleurstelling in het werk, heeft ook het karakter van verborgenheid. Moeitevol en soms zinloos lijkend werk staat soms ten diepste, of tenslotte, in het teken van iets waardevols. Na de zondeval krijgt Eva te horen dat zij "met smart kinderen ter wereld zal brengen". Meteen daaropvolgend wordt Adam gezegd dat hij "zwoegend zijn dagelijks brood zal eten" (Gen. 3:16-17). Toch staan het "met smart baren" en "zwoegend eten" met al hun moeite in het teken van de toekomst. Het "met smart baren" staat in het teken van de belofte van de geboorte van Christus. Staat het "zwoegend eten" op verborgen wijze in het teken van het komende Rijk Gods, waarin ieder onder zijn vijgenboom zal zitten en zal eten van het werk van zijn handen? Het is een perspectief dat in veel moeitevol en kennelijk zinloos werk moed geeft om door te gaan. Maar veel zal wel zinloos en uitzichtloos moeitevol blijven. Daar behoef je als gelovige niet je nek over te breken.

Olof de Vries